

KONINKRIJK BELGIE

ROYAUME DE BELGIQUE

ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE

AVIS DU CONSEIL D'ETAT

De RAAD VAN STATE, afdeling wetgeving, derde kamer, op 28 november 1997 door de Minister van Sociale Zaken en door de Minister van Volksgezondheid verzocht hun, binnen een termijn van ten hoogste drie dagen, van advies te dienen over een ontwerp van ministerieel besluit "tot wijziging van het ministerieel besluit van 2 augustus 1986 houdende bepaling van de voorwaarden en regelen voor de vaststelling van de verpleegdagprijs, van het budget en de onderscheiden bestanddelen ervan, alsmede van de regelen voor de vergelijking van de kosten en voor de vaststelling van het quotum van verpleegdagen voor de ziekenhuizen en ziekenhuisdiensten", heeft op 4 december 1997 het volgende advies gegeven :

Le CONSEIL D'ETAT, section de législation, troisième chambre, saisi par le Ministre des Affaires sociales et par le Ministre de la Santé publique, le 28 novembre 1997, d'une demande d'avis, dans un délai ne dépassant pas trois jours, sur un projet d'arrêté ministériel "modifiant l'arrêté ministériel du 2 août 1986 fixant pour les hôpitaux et services hospitaliers, les conditions et règles de fixation du prix de journée, du budget et de ses éléments constitutifs, ainsi que les règles de comparaison du coût et de la fixation du quota des journées d'hospitalisation", a donné le 4 décembre 1997 l'avis suivant :

Volgens artikel 84, eerste lid, 2°, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State moeten in de adviesaanvraag de redenen worden opgegeven tot staving van het spoedeisend karakter ervan.

In het onderhavige geval wordt het verzoek om spoedbehandeling gemotiveerd

"door het feit dat

- de registratie van de Minimale Psychiatrische Gegevens vanaf 1 juli 1996 van toepassing is in de psychiatrische ziekenhuizen en de psychiatrische afdelingen in de algemene ziekenhuizen en dat het implementatieproces geslaagd is;
- het van bij de aanvang de bedoeling was te komen tot een uniforme registratie voor de gehele residentiële psychiatrische zorgverlening, waarbij omwille van organisatorische, financiële en programmatorische redenen werd geopteerd om het registratie-instrument in de psychiatrische verzorgingstehuizen en de initiatieven voor beschut wonen een jaar later te implementeren;
- op dit ogenblik de verschillende voorwaarden zijn vervuld om vanaf 1 januari 1998 tot een algemene implementatie over te gaan;
- vanaf 1 januari 1998, budgettair de nodige middelen voorzien zijn om de registratie in de psychiatrische verzorgingstehuizen en de initiatieven voor beschut wonen te financieren;
- ter voorbereiding van de implementatie in de instellingen een introductiedag en opleidingsdagen voor de M.P.G.-verantwoordelijken worden georganiseerd".

*

* *

.../...

Met toepassing van het bepaalde in artikel 84, tweede lid, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State, beperkt de afdeling wetgeving zich in hoofdzaak tot het onderzoek van de rechtsgrond, van de bevoegdheid van de steller van de handeling alsmede van de vraag of aan de voorgeschreven vormvereisten is voldaan.

*

* *

STREKKING VAN HET ONTWERP

Het voor advies voorgelegde ontwerpbesluit strekt ertoe aan het psychiatrisch ziekenhuis "dat een overeenkomst heeft afgesloten met één of meerdere psychiatrische verzorgingstehuizen", een bedrag toe te kennen voor de registratie van de minimale psychiatrische gegevens (lees : minimale psychiatrische statistische gegevens), die overeenkomstig een ontworpen koninklijk besluit (waarover de Raad van State heden advies geeft onder nummer L. 27.153/3 (1)) door de psychiatrische verzorgingstehuizen moeten worden meegedeeld aan de minister bevoegd voor de Volksgezondheid.

De vergoeding moet, op basis van de bedoelde overeenkomst, door de beheerder van het psychiatrisch ziekenhuis integraal worden doorgestort aan het psychiatrisch verzorgingstehuis.

(1) In dat advies wordt geconcludeerd dat er voor de ontworpen regeling geen rechtsgrond voorhanden is.

Het bedrag wordt toegekend wanneer het bewijs wordt geleverd dat ten minste twee personeelsleden van het psychiatrisch verzorgingstehuis de registratiecursus, georganiseerd door het Departement van Volksgezondheid (lees : het ministerie van Sociale Zaken, Volksgezondheid en Leefmilieu), hebben gevolgd of dat werd deelgenomen aan het wetenschappelijk studieproject inzake registratie van minimale psychiatrische statistische gegevens.

RECHTSGROND

Blijkens de aanhef van het ontwerp zou de rechtsgrond voor de ontworpen regeling moeten worden gezocht in de artikelen 87, 88, 93, 97 en 99 van de wet op de ziekenhuizen, gecoördineerd op 7 augustus 1987.

Al deze bepalingen hebben uitsluitend betrekking op ziekenhuizen en ziekenhuisdiensten en betreffen meer bepaald de vaststelling van de verpleegdagprijs (artikelen 87, 88 en 93) en de vaststelling van het budget en de onderscheiden bestanddelen ervan (artikelen 97 en 99).

Aangezien die bepalingen niet bij wet van overeenkomstige toepassing zijn verklaard op de psychiatrische verzorgingstehuizen, valt niet in te zien hoe ze rechtsgrond zouden kunnen bieden voor een regeling die voorziet in de subsidiëring van psychiatrische verzorgingstehuizen. De omstandigheid dat de bedoelde subsidie formeel wordt toegekend aan een psychiatrisch ziekenhuis dat daaromtrent een - niet nader omschreven - "overeenkomst" heeft gesloten met een of meer psychiatrische verzorgingstehuizen, doet

.../...

immers niets af aan de vaststelling dat het gaat om een subsidie die ten goede komt aan het verzorgingstehuis : de subsidie wordt "integraal doorgestort" aan het verzorgingstehuis (ontworpen artikel 48, § 7bis, derde lid) en de toekenning ervan is afhankelijk van het bewijs dat, hetzij ten minste twee personeelsleden "van het desbetreffend psychiatrisch verzorgingstehuis" de registratiecursus, georganiseerd door het ministerie van Sociale Zaken, Volksgezondheid en Leefmilieu, hebben gevolgd, hetzij werd deelgenomen aan het wetenschappelijk studieproject inzake registratie van minimale psychiatrische statistische gegevens (ontworpen artikel 48, § 7bis, vierde lid).

Er is derhalve geen rechtsgrond voorhanden voor het vaststellen van de ontworpen regeling.

Conformément à l'article 84, alinéa 1er, 2°, des lois coordonnées sur le Conseil d'Etat, la demande d'avis doit indiquer les motifs qui en justifient le caractère urgent.

En l'occurrence, l'urgence est motivée :

"door het feit dat

- de registratie van de Minimale Psychiatrische Gegevens vanaf 1 juli 1996 van toepassing is in de psychiatrische ziekenhuizen en de psychiatrische afdelingen in de algemene ziekenhuizen en dat het implementatieproces geslaagd is;
- het van bij de aanvang de bedoeling was te komen tot een uniforme registratie voor de gehele residentiële psychiatrische zorgverlening, waarbij omwille van organisatorische, financiële en programmatorische redenen werd geopteerd om het registratie-instrument in de psychiatrische verzorgingstehuizen en de initiatieven voor beschut wonen een jaar later te implementeren;
- op dit ogenblik de verschillende voorwaarden zijn vervuld om vanaf 1 januari 1998 tot een algemene implementatie over te gaan;
- vanaf 1 januari 1998, budgettair de nodige middelen voorzien zijn om de registratie in de psychiatrische verzorgingstehuizen en de initiatieven voor beschut wonen te financieren;
- ter voorbereiding van de implementatie in de instellingen een introductiedag en opleidingsdagen voor de M.P.G.-verantwoordelijken worden georganiseerd".

*

* *

.../...

En application de l'article 84, alinéa 2, des lois coordonnées sur le Conseil d'Etat, la section de législation se limite essentiellement à l'examen du fondement juridique, de la compétence de l'auteur de l'acte ainsi que de l'accomplissement des formalités prescrites.

*

*

*

PORTEE DU PROJET

Le projet d'arrêté soumis pour avis tend à octroyer à l'hôpital psychiatrique "qui a conclu une convention avec une ou plusieurs maisons de soins psychiatriques", un montant pour l'enregistrement du résumé psychiatrique minimum (lire : des données statistiques minimales psychiatriques) qui, conformément à un arrêté royal en projet (au sujet duquel le Conseil d'Etat émet ce jour un avis sous le numéro L. 27.153/3 (1)), doit être communiqué par les maisons de soins psychiatriques au ministre qui a la Santé publique dans ses attributions.

Ce montant doit, sur la base de la convention visée, être intégralement versé par le gestionnaire de l'hôpital psychiatrique à la maison de soins psychiatriques.

(1) Cet avis conclut que l'arrêté en projet est dépourvu de fondement légal.

Le montant est octroyé lorsque la preuve est fournie que deux membres du personnel au moins de la maison de soins psychiatriques ont suivi le cours d'enregistrement organisé par le département de la Santé publique (lire : le ministère des Affaires sociales, de la Santé publique et de l'Environnement) ou qu'il y a eu participation au projet d'étude scientifique relatif à l'enregistrement des données statistiques minimales psychiatriques.

FONDEMENT LEGAL

Selon le préambule du projet, il y aurait lieu de rechercher le fondement légal de la réglementation en projet aux articles 87, 88, 93, 97 et 99 de la loi sur les hôpitaux, coordonnée le 7 août 1987.

Toutes ces dispositions portent exclusivement sur les hôpitaux et les services hospitaliers et concernent plus particulièrement la fixation du prix de journée d'hospitalisation (articles 87, 88 et 93) et la fixation du budget et de ses éléments constitutifs (articles 97 et 99).

Dès lors que la loi n'a pas déclaré ces dispositions d'application aux maisons de soins psychiatriques, on n'aperçoit pas comment elles pourraient procurer un fondement légal à une réglementation qui entend subventionner les maisons de soins psychiatriques. Le fait que la subvention concernée est octroyée de manière formelle à un hôpital psychiatrique ayant conclu à cet égard une "convention" - non définie plus avant - avec une ou plusieurs

.../...

maisons de soins psychiatriques, n'enlève rien, en effet, à la constatation selon laquelle il s'agit d'une subvention dont bénéficie la maison de soins psychiatriques : la subvention est "intégralement versée" à la maison de soins psychiatriques (article 48, § 7bis, alinéa 3, en projet) et son octroi est subordonné à la preuve, soit que deux membres du personnel au moins "de la maison de soins psychiatriques" ont suivi le cours d'enregistrement organisé par le ministère des Affaires sociales, de la Santé publique et de l'Environnement, soit qu'il y a eu participation au projet d'étude scientifique relatif à l'enregistrement des données statistiques minimales psychiatriques (article 48, § 7bis, alinéa 4, en projet).

Il ne se trouve dès lors pas de fondement légal permettant d'établir l'arrêté en projet.

De kamer was samengesteld uit

de Heren W. DEROOVER,
Messieurs

P. LEMMENS,
L. HELLIN,

Mevrouw F. LIEVENS,
Madame

La chambre était composée de

kamervoorzitter,
président de chambre,

staatsraden,
conseillers d'Etat,

griffier,
greffier.

De overeenstemming tussen de Nederlandse en de Franse tekst werd nagezien onder toezicht van de H. W. DEROOVER.

Het verslag werd uitgebracht door Mevr. R. THIELEMANS, auditeur. De nota van het Coördinatiebureau werd opgesteld en toegelicht door Mevr. M.-C. CEULE, eerste referendaris.

La concordance entre la version néerlandaise et la version française a été vérifiée sous le contrôle de M. W. DEROOVER.

Le rapport a été présenté par Mme R. THIELEMANS, auditeur. La note du Bureau de coordination a été rédigée et exposée par Mme M.-C. CEULE, premier référendaire.

DE GRIFFIER - LE GREFFIER,

DE VOORZITTER - LE PRESIDENT,

F. LIEVENS

W. DEROOVER